

Resim de
'yatırım'
konusu
oluyor

Yahşi Baraz- Türkiye henüz sahte veya kopya tablo aşamasına gelmedi diyor. Baraz'a göre; varlıklı kesim klasik resmi tercih ediyor, moderne tenezzül eden pek yok.

30 ailenin evine tablosunu astıran iyi ressam sayılıyor

Tablolara olan talep "galericilik" diye bir iş dalı yarattı. İstanbul'da 28 galeri faaliyette.

Galeri sahibi Yahşi Baraz'a göre Türkiye henüz "sahte veya kopya" tablo aşamasına gelmedi.

PUNA PAMİR

1 970'li yıllarda elinde para birikimi olan bir kitle,, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden İstanbul'a göç etti. Aynı yılların ekonomisi İstanbulluların yapısını da değiştirmişti. Alış gücüne sahip aileler ya deniz manzaralı bir kat, ya bahçe içinde bir villa, ya bir yalı edindiler.

Evlerinin içi yeni eşyalarla döşenmeye başlandı. Bazı aileler mobilyacıları gezdi, parlak, oymalı takımlar satın aldı. Bazısı daha iddialı olabilmek için bir dekoratöre teslim etti evini. Dekoratörler, evlerin döşenmesinde tablolar da öneriyorlardı. O günlerde, yıllardır değerli tablolar biriktiren köklü aileler yanında, daha büyük paralar harcamaya hazır yeni bir

alıcı kesim de böylece doğmaya başladı. Ne var ki bu kesimin sanatla ilişkisi kendi başına resim alışverişi yapacak kadar gelişmiş değildi. İşte burada sanat galerileri devreye girmeye başladı. O tarihlerden başlayarak peşpeşe galeriler açıldı. Bugün İstanbul'da faaliyet gösteren 28 galeri var.

Kısa zamanda Türk ressamlarının galeriler aracılığı ile satılan yapıtları evlerdeki röprodüksiyonların yerini aldı. Bu oluşum, beraberinde resimdeki arz ve talep dengesizliğini de doğurdu ve resim fiyatları hızla arttı. Arz, talebe göre azdı, çünkü rağbette olan ressamların çoğu hayatta değildi. Üstelik kendini kabul ettirmiş bu ressamların eserlerinin büyük bir kısmı çoktan yerini bulmuştu. Yeni yetişen ressamların yapıtlarının ilerde değerli olup olmayacağını ise şimdilik kimse kesinlikle bilmiyordu.

Türkiye'de galericilik ve koleksiyonculuk dalında adını en çok duyurmuş kişilerden olan Yahşi Baraz, yeni veya az popüler ressamlar için şöyle konuşuyor: "Bizde batıda olduğu gibi iyi ressamı kararlayan otoriteler yoktur. Yani bir müze, birinci sınıf bir sanat galerisi veya birinci sınıf bir sanat eleştirmeni, batıda olduğu gibi sanatçının geleceğini çizemez. Bu durumda "iyi ressam"ın nasıl kararlaştırıldığını soruyoruz. Espriyi bir cümle ile

Resim Sergisi

Sanat Galerisi - Art
30 Mart - 27 Nisan
Pazar günleri d
her gün
saat 09.00-

TİGLAT
SANAT GALERİSİ

RESİM SERGİSİ

Açılış Kokteyli 26 Mart 18.00-21.00
26 Mart - 15 Nisan

Turkuvaz
Sanat Galerisi

Bestekâr Sok. 78
Kavaklıdere - Anı
Tel. ...

KAINAT DÜNYA (PAJ) Resim Sergisi

31 MART - 12 NİSAN

ÜMİT YASAR
SANAT GALERİSİ

İzmirli Caddesi - Beşiktaş

"Kurumlaşma olmadığı için galeriler sattıkları resimleri geri alamazlar ya da fiyatının altında almak isterler. Oysa Avrupa'da belgelenen resim galeri tarafından her zaman satıldığı fiyattan geri alınır"

cevaplıyor Yahşi Baraz:

- İstanbul'da üst düzeyde yaşayan 30 ailenin evinde eserlerini astırabilmiş sanatçı bizde 'iyi ressam'dır.

Bu görüşü doğru sayarsak, resim satışları, dolayısı ile fiyatları, üst düzey yaşantılı kişilerin bir diğer evde görüp "bizim evde de olsun" demelerinden kaynaklanıyor. Bu kişiler resim sahibi olma zevkine eriştikçe de galeri sahiplerinin yönlendirmesi, kendi zevk ve harcama kapasiteleri doğrultusunda koleksiyon sahibi olmaya başlıyorlar. Bu arada "klasik" resimlerdeki fiyat artışları, bir yandan resim alma eğiliminin artışından, bir yandan da talep sahiplerinin arzusu ile artıyor. Özellikle ilk Türk ressamlarına ait tablolar yüksek fiyata kapışılıyor. Yahşi Baraz'ın söylediğine göre, biz hâlâ "eski resim aşaması" içindeyiz. Süleyman Seyyit, Şeker Ahmet Paşa, Hüseyin Zekai, Hoca Ali Rıza, Halik Paşa, İbrahim

Çallı, Namık İsmail, Hikmet Onat bulma olanakları hâlâ var, ama giderek azalmakta.

GALERİLERİN İŞLEVİ

İlk Türk ressamlarının hemen hepsi, eserlerinden bazılarını hediye olarak bir zamanlar dostlarına vermişler. Bunlar umulmayan evlerde, umulmayan yerlerde ortaya çıkabiliyor. Çoğunlukla tablo sahipleri ellerindeki resmin değerini bilmiyorlar bile. Ama bir galerici bu resmi keşfettiği zaman hemen satın alıyor ve bir süre sonra resmi gerçek değeri ile satışa çıkartıyor. Genellikle galeriler bu tarz resimleri keşfeden kişilere alış fiyatı üzerinden bir komisyon ödüyorlar. Ayrıca bir tanıdıkları, galerilerinden değerli bir resim satışına aracı olursa, şu sefer de satış fiyatı üzerinden komisyon veriyorlar. Demek ki alış ile satış fiyatı arasındaki büyük farkın bir kısmını da komisyon oluşturabiliyor.

Bu durumda şöyle bir sonuca varıyoruz: Eski eşyalar arasında bulunup ucuz fiyata bir galerinin koleksiyonuna girmiş eseri satın alır, kısa bir süre sonra satmak istersek ve karışımızda aynı galericiyi bulursak, galerici resme sattığı fiyatın altında bir fiyat verecektir. Bir bakıma bu onun hakkıdır. Çünkü galerici sadece sanat uğruna hizmet vermiyor aynı zamanda ticaret de yapıyordur. Oysa Avrupa'da belgelenen bir resim ne zaman satın alınan galeriye geri götürülse, satıldığı fiyata geri alınır.

Bizim galericiliğimizde henüz bu tarz

bir kurumlaşma yok. Ama Türk ressamına ve Türk sanatseverine galerilerin olumlu katkısını da kabul etmek lazım. Yahşi Baraz bu konuda şöyle diyor:

-Akademinin uzun yıllar boyu yapmadığı 'resmi evlere kabul ettirme' görevini, 4 veya 5 yıl içinde galeriler yapabildiler ve Türk sanatseverinin eğilim ve eğitimine de katkıda bulunmuş oldular.

Yahşi Baraz'a çağdaş Türk resmine halkımızın talep düzeyini soruyoruz. -"Varlıklı kesim Türkiye'de klasiği tercih ediyor. Moderne tenezzül yok" diye cevap alıyoruz.

Oysa bu arada koleksiyoncu galeriler, çağdaş resim yapan ve adını pek duyurmamış sanatçıların resimlerini de satın alıp biriktirme eğilimindedir. Bir gün bu ressamlar, o üst düzey yaşantılı evlere resimlerini sokabilirlerse, birdenbire galerilerde maddi değeri yüksek bir birikim oluşacak. Dünya çapında ününü vurgulamış batılı sanatçıların ilk resimlerinin de ne kadar ucuza gittiğini, ama şimdi milyonlar değerinde olduğunu düşünürsek, genç ressamların eserlerine de yatırım yapmanın pek boşa gitmeyeceğini tahmin edebiliriz.

SAHTE TABLO "AŞAMASINA" GELMEDİK

Burada yine karşımıza "hangi ressam" "hangi resim" sorusu çıkmakta. Çağdaş resim üzerine yatırım yapma eğilimi duyanlar için, en doğru yolu gösterecek kişiler yine galeri sahipleri olacak.

Koleksiyonculuğun dışında sadece resim sergilerine mekan oluşturan, sergi olmadığı zamanlarda da resim teşhir etmeye devam eden galeriler de var. Bu galerilerde sergi açan veya satılması için eserlerini bırakan ressam, satışının belirli bir yüzdesini galeriye veriyor. Ancak resmi kuruluşların sanat galerilerinde sergi açan bir sanatçı için bu söz konusu değil.

Bir tablo almak istiyorsanız, adını bildiğiniz bir ressamı doğrudan gidip talebinizi söyleyebilirsiniz. Tabii bu ressam bir galeri ile satış bağlantısı kurmamış ise, size dilediğiniz kadar eserini, galerilerden daha ucuza satabilir. Ancak resimden iyi anlamıyorsanız, ucuza alayım derken bir sürü değersiz resim toplama ihtimaliniz de var. Bir sanat galerisinde ise daima size yol gösterecek birisi bulunuyor. Hem seçme olanağı çok, hem de aldanma olasılığı az.

Ressamlar resimlerine iki yöntemle fiyat biçiyorlar. Birincisi hissi. Sevdikleri veya kendilerince değerli olan resimleri daha pahalı. Bazı ressamlar ise, eserlerinin bir kısmını değerli, bir kısmını değersiz kabul ederlermiş gibi olmasın diye resimlerini boyutlarına göre fiyatlandırıyorlar. Ayrıca bunun dışında resmin fiyatını ressamın hayatta olup olmaması, yapmış olduğu resim miktarı, yaptığı tarih ve resmin sanatsal üstünlüğü de etkiliyor. Bu arada bir tablo satın alacaksınız, içinizden "acaba kopya mı?" endişesini duymuş olabilirsiniz. Hemen sizi ferahlatalım. Galerisi Yahşi Baraz, "sahte tablo aşaması için Türkiye'nin en az 10 yıl daha vakti var" demekte. ●